

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia lipca 2011 r.

**Pan
Aleksander Palczewski
Małopolski Kurator Oświaty
ul. Basztowa 22
31-156 Kraków**

P/11/071

LKR-4101-03-01/2011

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła kontrolę w Kuratorium Oświaty w Krakowie (zwanego dalej Kuratorium) w zakresie sprawowania nadzoru pedagogicznego przez Małopolskiego Kuratora Oświaty nad szkołami publicznymi w latach szkolnych 2008/2009, 2009/2010 i 2010/2011 (I semestr).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole podpisanym przez Pana Kuratora w dniu 21 czerwca 2011 r. i omówiono na naradzie pokontrolnej w dniu 27 czerwca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 60 ustawy o NIK przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, sprawowanie przez Małopolskiego Kuratora Oświaty nadzoru pedagogicznego nad szkołami i placówkami oświatowymi.

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła w szczególności:

- organizację pracy Kuratorium, w sposób zapewniający właściwe wykonywanie zadań, wynikających ze sprawowania nadzoru pedagogicznego,
- kwalifikacje pracowników pedagogicznych wykonujących zadania wynikające ze sprawowania nadzoru pedagogicznego,
- opracowanie przez Małopolskiego Kuratora Oświaty planów nadzoru pedagogicznego na poszczególne lata szkolne, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,

- realizację w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2008/2009 działań diagnostyczno-oceniających oraz wspomagających pracę szkół/placówek,
 - wykorzystywanie wyników wizytacji, w celu doskonalenia procesu dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego,
 - realizację planów nadzoru pedagogicznego w latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011 (I semestr) w zakresie przeprowadzonych ewaluacji oraz kontroli planowych i doraźnych, jak również działań podejmowanych w ramach wspomagania szkół i placówek,
 - podejmowane działania w zakresie współpracy w ramach nadzoru pedagogicznego z jednostkami samorządu terytorialnego oraz innymi organami prowadzącymi szkoły i placówki,
 - sposób rozpatrywania i załatwiania skarg.
- 1) W latach szkolnych 2008/2009, 2009/2010 i 2010/2011 (I semestr) Małopolski Kurator Oświaty sprawował nadzór pedagogiczny odpowiednio nad: 4.443, 4.646 i 4.768 szkołami i placówkami oświatowymi. O liczbie nadzorowanych szkół/placówek Kuratorium informowało MEN na bieżąco (w comiesięcznych raportach).
 - 2) Praca Kuratorium została zorganizowana w sposób zapewniający właściwe wykonywanie zadań, wynikających ze sprawowania nadzoru pedagogicznego. Pracownicy przeprowadzający ewaluację, jak również pracownicy przeprowadzający kontrolę w szkołach/placówkach wykonywali odpowiednio wyłącznie ewaluację lub kontrolę i nie wykonywali innych zadań z zakresu nadzoru pedagogicznego.

Pozytywnie należy ocenić wprowadzenie przez Małopolskiego Kuratora Oświaty z początkiem 2011 r. zasad dotyczących losowego doboru pracowników szkół/placówek, w których prowadzona będzie kontrola lub ewaluacja.
 - 3) Analiza zatrudnienia oraz kwalifikacji 30 losowo wybranych pracowników wykazała, iż cztery osoby zostały zatrudnione w roku szkolnym 2008/2009, a pozostałe osoby w latach wcześniejszych. Osoby zatrudnione w roku szkolnym 2008/2009 spełniały wymogi kwalifikacyjne określone w § 8 rozporządzenia w sprawie zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego¹.
 - 4) Plan nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2008/2009 został opracowany zgodnie z wymogami § 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie zasad sprawowania nadzoru

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 15 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych, kwalifikacji niezbędnych do sprawowania nadzoru pedagogicznego, a także kwalifikacji osób, którym można zlecić prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz (Dz. U. Nr 235, poz. 1703)

pedagogicznego, plany na lata szkolne 2009/2010 i 2010/2011 zgodnie z wymogami § 18 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.²

- 5) Izba nie wnosi uwag do realizacji planu nadzoru pedagogicznego w zakresie przeprowadzonych badań oraz działalności wspomagającej pracę szkół/placówek w roku szkolnym 2008/2009.

W ramach działalności diagnostyczno-oceniającej zostały przeprowadzone wszystkie zaplanowane badania w obszarach priorytetowych.

W ramach działalności wspomagającej organizowano narady z dyrektorami szkół i placówek, m.in. w celu przedstawienia wyników nadzoru pedagogicznego oraz różnego rodzaju konferencje tematyczne.

Wyniki wizytacji wykorzystywane były w celu doskonalenia procesu dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego m.in. poprzez organizację zespołów samokształceniowych dla dyrektorów szkół i placówek, udział wizytatorów w szkoleniach i spotkaniach z nauczycielami w szkołach i placówkach, organizację konferencji służących przekazaniu wniosków z nadzoru pedagogicznego.

- 6) NIK pozytywnie ocenia realizację planów nadzoru pedagogicznego w latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011.

W latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011 (do końca kwietnia 2011 r.) Kuratorium przeprowadziło łącznie 105 ewaluacji, w tym: 21 całościowych i 84 problemowe w obszarach: efekty i procesy. Izba nie wnosi uwag do sposobu przeprowadzenia przez Kuratorium 10 losowo wybranych ewaluacji całościowych. We wszystkich przypadkach o zamiarze przeprowadzenia ewaluacji informowano dyrektora szkoły/placówki oraz organ prowadzący w terminie określonym w § 18 ust. 5 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego. Wszystkie raporty z ewaluacji opracowano zgodnie z § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia, a wyniki i wnioski z ewaluacji zostały przedstawione radzie pedagogicznej szkoły/placówki w terminie określonym w § 9 ust. 1 ww. rozporządzenia.

W latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011 (do końca kwietnia 2011 r.) Kuratorium przeprowadziło w nadzorowanych szkołach/placówkach łącznie 3.990 kontroli planowych oraz 412 kontroli doraźnych i monitoringów. Uwag NIK nie budzi sposób przeprowadzenia losowo wybranych 20 kontroli planowych i 14 kontroli doraźnych. W przypadku wszystkich kontroli planowych o zamiarze przeprowadzenia kontroli

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. Nr 168, poz. 1324)

informowano dyrektora szkoły/placówki oraz organ prowadzący w terminie określonym w § 18 ust. 5 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

W ramach wspomagania szkół i placówek w latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011 (I semestr) Kuratorium podejmowało działania w zakresie upowszechniania dobrych praktyk, promowania wykorzystania ewaluacji w procesie doskonalenia jakości działalności statutowej szkoły/placówki, zorganizowano konferencje i narady z udziałem dyrektorów szkół/placówek, opracowano i podano do wiadomości publicznej analizy wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru przesłano do MEN, w myśl § 19 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

- 7) Sposób załatwienia 5 losowo wybranych skarg (spośród 309 złożonych w kontrolowanym okresie), nie budzi uwag NIK.
- 8) W kontrolowanym okresie Małopolski Kurator Oświaty podejmował działania w zakresie współpracy w ramach nadzoru pedagogicznego z jednostkami samorządu terytorialnego oraz innymi organami prowadzącymi szkoły i placówki w zakresie: potrzeb szkół/placówek warunkujących realizację ich zadań, doskonalenia zawodowego dyrektorów i nauczycieli oraz dokonywania oceny pracy dyrektorów szkół/placówek.

Na pozytywną ocenę Izby zasługuje również wykorzystywanie przez Kuratorium wyników zewnętrznych egzaminów i sprawdzianów, jak również dokonywanie przez Kuratorium badania potrzeb w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nieprzestrzegania przez Kuratorium § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie organizacji kuratoriów oświaty³ w zakresie limitu, iż na jeden etat pracownika pedagogicznego nie może przypadać więcej niż 14 nadzorowanych szkół/placówek,
- niezrealizowania zaplanowanej na rok szkolny 2008/2009 liczby wizytacji,
- przypadków niedotrzymywania terminów określonych w przepisach rozporządzenia w sprawie zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego przy przeprowadzaniu wizytacji szkół/placówek,
- nieegzekwowania przez Kuratorium od dyrektorów szkół i placówek informacji o realizacji zaleceń pokontrolnych.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 grudnia 1998 r. w sprawie organizacji kuratoriów oświaty oraz zasad tworzenia ich delegatur (Dz. U. Nr 164, poz. 1169 ze zm.)

- 1) W kontrolowanym okresie w Kuratorium zatrudnienie na etatach pracowników pedagogicznych przedstawiało się następująco: w 2008 r. – 129 wykorzystanych etatów na 166 przyznanych, w 2009r. – 131 wykorzystanych etatów na 166 przyznanych, w 2010 r. – 125 wykorzystanych etatów na 166 przyznanych i w 2011 (I kwartał) – 111 wykorzystanych etatów na 164 przyznane. Tym samym na jednego pracownika pedagogicznego przypadało w tym okresie od 34 do 40 nadzorowanych szkół/placówek (w przypadku zespołu szkół każda ze szkół wchodząca w skład zespołu liczona była odrębnie). NIK negatywnie ocenia nieprzestrzeganie przez Kuratorium przepisu § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie organizacji kuratoriów oświaty stanowiącego, że łączną liczbę etatów pracowników zatrudnionych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych ustala się z uwzględnieniem zasady, iż na 1 etat nie może przypadać więcej niż 14 szkół i placówek. Z wyjaśnień Pana Kuratora wynika, że nie było i nie jest możliwe przydzielenie wizytatorowi tylko 14 szkół/placówek do nadzoru z uwagi na ograniczoną ilość środków finansowych przeznaczonych na wynagrodzenia, a ograniczenie zatrudnienia wynikało z konieczności wygospodarowania środków na należne wynagrodzenia. Izba uznaje wyjaśnienia Pana Kuratora za niewystarczające, gdyż nie podjęto działań, mających na celu dostosowanie liczby zatrudnionych wizytatorów do obowiązujących przepisów.
- 2) W zakresie realizacji planu nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2008/2009, według stanu na koniec sierpnia 2009 r. Kuratorium przeprowadziło 557 wizytacji na 682 zaplanowane. Przyczyną niezrealizowania wszystkich zaplanowanych na dany rok szkolny wizytacji były m.in. liczne zmiany kadrowe w Kuratorium, wykreślenie części niepublicznych szkół/placówek z ewidencji, przeniesienie części wizytacji na kolejny rok szkolny z ważnych przyczyn leżących po stronie szkoły/placówki, bądź z powodu obciążenia wizytatora innymi zadaniami służbowymi.

NIK nie wnosi uwag do programów 10 losowo wybranych wizytacji, bowiem zawierały wszystkie elementy określone w § 5 ust. 5 rozporządzenia w sprawie zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego. Wyniki wizytacji wraz z propozycją wniosków i zaleceń powizytacyjnych w dziewięciu przypadkach były przedstawiane w terminie ustalonym w § 5 ust. 6 ww. rozporządzenia, a w jednym przypadku po terminie (z opóźnieniem 9-cio dniowym). Wnioski i zalecenia powizytacyjne w przypadku siedmiu wizytacji zostały przesłane do dyrektora szkoły/placówki i organu prowadzącego w terminie określonym w § 5 ust. 7 ww. rozporządzenia. Stwierdzono jednak,

iż w przypadku trzech wizytacji wnioski i zalecenia powizytacyjne zostały przesłane przez Kuratorium po terminie (z opóźnieniem wynoszącym od 10 do 33 dni).

- 3) Na 3.990 kontroli planowanych i 412 kontrole doraźne oraz monitoringi przeprowadzone w latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011 (do końca kwietnia 2011 r.) w 437 przypadkach wydano zalecenia pokontrolne.

Zastrzeżenia NIK dotyczą nieegzekwowania przez Kuratorium od dyrektorów szkół i placówek informacji o realizacji zaleceń pokontrolnych. Analiza poddanych szczegółowemu badaniu 20 kontroli planowych oraz 14 kontroli doraźnych i monitoringów wykazała, iż odpowiednio w łącznie w 9 przypadkach wydano zalecenia pokontrolne, a w Kuratorium brak informacji od dyrektorów szkół i placówek na temat ich realizacji.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o:

- 1) egzekwowanie od dyrektorów szkół i placówek przesyłania informacji o realizacji wydanych im zaleceń pokontrolnych,
- 2) podjęcie działań w celu dostosowania liczby zatrudnionych wizytatorów do obowiązujących przepisów.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Kuratora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia przez właściwą komisję NIK.

Otrzymują:

1. Adresat,
2. Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego NIK,
3. Akta kontroli.

